

Sexy Relaxy, fauteuil, 2000, 60x80x76 cm,
hout (noten), Foto © Richard Hutten.

[K] **“SEXY RELAXY”.**
SPEL, BOODSCHAP EN VERLEIDING IN DE
ONTWERPEN VAN RICHARD HUTTEN

Onder de titel *18 jaar spel* toonde het Gentse Design Museum in het voorjaar van 2010 een ruim overzicht van de Nederlandse ontwerper Richard Hutten (°1967). In de lichte kamers van het museum gaf de door Hutten zelf ingerichte expositie een rijk beeld van het mooie, speelse en vaak geestige werk dat hij maakte sinds hij in 1991 afstudeerde aan de Academie voor Industriële Vormgeving in Eindhoven, de latere Design Academy. Ruim opgesteld stonden daar de tafelontwerpen van zijn examen, *The Cross* en *S(h)it on it* (1994), zijn *Berlage*-stoel en de kleurrijke buitenstoelen die hij aan het eind van de jaren 1990 ontwierp voor het Centraal Museum Utrecht. In verschillende uitvoeringen gegroepeerd stond in een lege zaal de fauteuil *Sexy Relaxy* (2000), verleidelijk, met het zich splijtende zitdeel geïnspireerd op het moment suprême in *Basic Instinct*, de film van Paul Verhoeven, met de achterover hangende Sharon Stone. In vitrines lagen zijn bestek (voor iD Cutlery), zilverwerk (voor het Franse zilverhuis

Christofle) en *Domoor*-bekers. Op lage podia stonden zijn zilveren kandelaars, de *Brunto*-kinderstoel en de *Zzzidt*-zit- en tafelementen. Daartussen prijkte de *Dandelion*-lamp met het schitterende licht en schaduwspeel van cirkels. En op de vloer lagen, als een soort Hollands accent, kleine oranje balletjes: het schone en de speelse alledaagsheid in één ruimte bijeen.

De ontwerpers die rond 1990 de Nederlandse designopleidingen verlieten, hadden allen genoeg van het functionele ontwerp waarin gerichtheid op de vorm en dienstbaarheid bepalend was. Zij reageerden daarop met een grotere betrokkenheid in de wereld. Het nieuwe ontwerp diende *verantwoord* te zijn en niet alleen maar functioneel en mooi. In plaats van nieuw hout namen ze oud hout, oude vormen werden in het ontwerp opgenomen, oude verhalen gaven ze een nieuwe inhoud en ze onderzochten de grens tussen beeldende kunst en design. Het agentschap Droog Design, dat in 1993 werd opgericht, droeg dat nieuwe elan van het Nederlandse ontwerp met verve uit op de internationale podia met als signatuur: droog, nuchter, humoristisch en betrokken, en een spitsvondig hergebruik.¹

Richard Hutten, wiens werk over de hele wereld is opgenomen in musea- en privécollecties, behoorde met zijn speelsheid, humor en monumentale vermogen vanaf het begin tot de stal van Droog Design. Hergebruik van materialen, waarmee ook zijn collega's Piet Hein Eek, Jurgen Bey en Tejo Remy erg mooie meubels en gebruiksoBJECTEN maakten, past hij toe door boeken als bouwstenen voor zijn meubilair te nemen en ideeën, verhalen en vormen van een nieuwe interpretatie te voorzien. De tafels die hij ontwierp, weken niet af van de traditionele houten tafel die op vier poten met de regel onder het tafelblad al een heel lang leven leidt. Maar hij bracht nieuwe betekenissen in, door die tafel te herhalen en haar daarmee, in een andere context, van een nieuwe functie te voorzien. Onder het motto "een tafel op een tafel is iets anders", en dus een ander verhaal dan alleen maar een tafel, creëerde hij een hele reeks onverwachte producten: een kinderstoel waarin het kind zittend op een kleine tafel door een gat in het grote tafelblad het middelpunt van de maaltijd wordt, een barkruk door twee tafels op elkaar te plaatsen en een leunstoel

van diverse tafelvormen. Het is vormgeving voor de student of starter in zijn kleine eerste huis.²

Historisch bewustzijn, zeker als het gaat om zware feiten, woog bij hem direct al zwaar door. Dat blijkt uit zijn eerder genoemde meubelontwerpen *The Cross* (een dubbele zitbank of bed in de vorm van een Latijns kruis) en *S(h)it on it* (een vierpersoonsstoel in de vorm van een swastika of hakenkruis). Die meubels ontwierp hij in 1994 voor de Droog-presentatie *Een reis naar Italië* op de Meubel Biënnale in Milaan, om daarmee de Italiaanse band tussen het fascisme en de kerk van Rome te herstellen. Dit waren dus niet zomaar meubels: ze hadden een verhaal en lieten het publiek niet onberoerd. Toen de ontwerpen in Berlijn werden getoond, krasten bezoekers "*Nie wieder*" en "*Never again*" op de zittingen.

De creativiteit van het ontwerp is voor Hutten de interactie tussen hem en zijn omgeving. Hij noemt zichzelf dan ook eerder een vormnemer dan vormgever. Toen hij op een avond in 2000 in zijn tuin het speelgoed van zijn kinderen zag rondslingeren, bracht hij dat direct in verband met een opdracht die hij kreeg van het Utrechts Centraal Museum, om in het verbouwde Agnietenklooster het restaurant en tuinterras in te richten. Met lange tafels en rijen stoelen verwees hij in het restaurant naar de oude refter waarin de nonnen met elkaar aten. Kroonluchters van bij elkaar gebonden peerlampen vergrootten die sfeer. En buiten strooide hij zijn gekleurde stoelontwerpen over het grasveld

S(h)it on it, stoel, 1994, 110x110x76 cm, staal en MDF,
Foto © Richard Hutten.

Zzzidt, zit- en tafelobject, 2000, doorsnee 55 cm, LDPE, Foto © Richard Hutten.

van de gerestaureerde kloostertuin. Vooral het zitobject, de *Zzzidt*, die hij baseerde op de stuitende Skippybal, werd een groot succes. Hij platte de bol af voor zowel het zit- als tafeloppervlak en behield de lus voor handige verplaatsing. De stoelen werden gegoten in polypropreen.³

Van lieverlee werd de cirkel in zijn werk steeds belangrijker. Ook de betekenis van spel werd groter voor zijn creativiteit. De cultuurtheoreticus Johan Huizinga voegt in zijn boek *Homo Ludens* de spelende mens toe aan de denkende en werkende mens. Sterker nog, hij beschouwde het spel als de motor van de beschaving. Daarin kan Hutten zich volledig vinden. Spel is voor hem het spel van kijken, fantaseren en keuzes maken. Spelend omgaan met het in beeld brengen van zijn waarneming vormt dan ook de basis van zijn werk. Het volmondig drinken van een kind dat met beide handen zijn mok met drank naar binnen slaat, inspireerde hem tot zijn *Domoor*, een grote kom met twee grote ronde oren, een prachtig spel van cirkels en het drinkgebaar.⁴

De architect Gerrit Rietveld inspireerde hem door diens helderheid van vorm en sociale referenties in zijn gebouwen en meubels. In 2009 ontwierp Hutten samen met architectenbureau MVRDV de “Why Factory” in de Technische Universiteit in Delft. Dit onderzoekslaboratorium naar toekomstige stedenbouw toont Hutten op zijn best in functionele zin. Het ontworpen studielandschap is prachtig: donkerblauwe tafels met flinterdunne bladen van staal die lijken te zweven in de oranje ruimte, met in het midden een oranje trappiramide als tribune voor

lezingen en debat. De oranje omgeving is ontworpen door de architectengroep, de tafels en de stoelen door Hutten. Het is een spektakelstuk van schoonheid en functionaliteit.

In 2008 ontwierp Hutten onder de titel *Playing with Tradition* een groep tapijten waarin hij met zijn moderne beeldtaal aansluiting zocht bij de eeuwenoude ornamentiek van het Perzische tapijt. Het oude beeld van die oriëntaalse traditie dat we als kind leerden kennen in de chique tapijtwinkels in de stad, kreeg in dit werk een occidentaal respons dat het zowel accent als rijkdom verschaft. De abstracties van oost en west versterken elkaar in de door Hutten gecreëerde combinaties. Het nieuwe beeld dat ontstaat uit de mooi op elkaar aansluitende verknoping van het veld van arabesken en de lange strakke lijnen creëert een stille verbinding tussen de culturen. De voorstellingen vormen dan ook een elegant en troostend antwoord op de multiculturele spanning die Nederland in deze tijden beheerst.⁵

PETRI LEIJDEKERS

www.richardhutten.com

Noten

- (1) Zie ook het artikel “De Design Academy Eindhoven. ‘School of Cool’” in *Ons Erfdeel*, jaargang 51 (2008), nummer 1, p. 38-47.
- (2) De sober ogende meubels die hij op die manier ontwierp, bracht hij onder de noemers *Table on Table* en *No Sign of Design* op de markt.
- (3) Sinds 2008 worden Huttens meubelontwerpen op de markt gebracht onder het label NgispeN van de Gispens Lensvelt Group BV. Creatief directeur van NgispeN is Richard Hutten.
- (4) Over het werk van Richard Hutten verschenen twee publicaties: *Richard Hutten - Taking Form, Making Form* (010 Uitgeverij, 2002) en *Works in Use* (Stichting Kunstboek, 2006).
- (5) Door met name het succes van zijn werk in Japan wordt Hutten sinds 2005 vanuit Zuid-Korea benaderd voor het opzetten van een school voor industrieel ontwerp. Volgens het Zuid-Koreaanse ministerie van Onderwijs is het de bedoeling de school in Seoel te vestigen.